

แนวทางการแก้ไขปัญหาขยะชายฝั่งทะเล ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

นางสาวผานิตา สุขพิทักษ์¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไข ปัญหาขยะชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองหัวหิน ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเป็น 4 กลุ่มคือ 1. สถานประกอบการ 2. นักท่องเที่ยว 3. ประชาชน และ 4. หน่วยงานราชการ เทศบาลเมืองหัวหิน เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุข กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งหมด 190 คน ซึ่งข้อมูลที่ได้มานั้นมีการนำผลมาสรุปเป็นเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาขยะชายฝั่งทะเล พบว่านักท่องเที่ยว ประชาชน สถานประกอบการ และเทศบาลเมืองหัวหิน กองสาธารณสุข ผลกระทบต่อชายหาดที่เกิดจากนักท่องเที่ยวเนื่องจากนักท่องเที่ยวมีการนำอาหารเข้ามาทานบริเวณชายหาดแต่ไม่มีการนำออกมาทิ้ง เพราะเนื่องจากถังขยะอยู่ไกลจากจุดท่องเที่ยวจึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่มีความสะดวกที่จะนำออกมาทิ้ง รองลงมาคือสถานประกอบการ ซึ่งทางสถานประกอบการก็ยังมีแนวทางการแก้ไขปัญหาของตัวเองโดยมีการจัดพนักงานทำความสะอาดบริเวณพื้นที่สถานประกอบการของตนเอง โดยที่ความต้องการของนักท่องเที่ยว สถานประกอบการ และประชาชนมีความต้องการที่จะให้มีถังขยะเพิ่มขึ้นและเพิ่มจุดในการทิ้งขยะให้มากขึ้นเพื่อรองรับวันหยุดตามเทศกาล และการบริหารจัดการของเทศบาลโดยทางเทศบาลมีการจัดพนักงานในการเก็บขยะโดยมีการจัดสรรงบประมาณไว้สำหรับแก้ไขปัญหาขยะชายฝั่งทะเลเพื่อทำให้ชายฝั่งทะเลมีทัศนียภาพที่สวยงาม

ดังนั้นแนวทางในการแก้ไขปัญหาขยะชายฝั่งทะเลคือการสร้างจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยว ประชาชน สถานประกอบการโดยมุ่งให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะทางเทศบาลจะมีการจัดสรร

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก)

พนักงานให้มีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อพื้นที่ในการจัดเก็บขยะมากที่สุดเนื่องจากช่วงฤดูมรสุมจะทำให้ขยะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ : แนวทางการแก้ไขปัญหาขยะชายฝั่งทะเล, เทศบาลเมืองหัวหิน

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนปริมาณของเสียทั้งจากชุมชนและภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น และยังขาดการจัดการที่ถูกต้อง ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนมีจำนวนประมาณ 15.2 ล้านตัน แต่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องเพียงร้อยละ 38 และมีอัตราการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เพียงร้อยละ 26.0 สำหรับของเสียอันตรายเกิดขึ้นประมาณ 3.1 ล้านตันในปี 2553 โดยมาจากภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 77.0 ทั้งนี้ของเสียอันตรายที่เกิดขึ้นมากกว่าร้อยละ 70.0 เกิดขึ้นในพื้นที่ภาคตะวันออก และกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยร้อยละ 97.0 ของเสียอันตรายจากภาคอุตสาหกรรมได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม โดยมีโรงงานที่รับจัดการของเสียอันตราย 311 แห่ง ชีตความสามารถในการรองรับ 10.7 ล้านตันต่อปี แต่โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ภาคกลาง และภาคตะวันออก ส่งผลให้แหล่งกำเนิดของเสียอันตรายในภูมิภาคอื่นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพื่อนำไปกำจัดสูงจึงทำให้มีการเก็บรวบรวมของเสียอันตรายไว้ในโรงงาน หรือมีการลักลอบทิ้งปนไปกับขยะมูลฝอยชุมชน (สำนักงานเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

เนื่องจากเทศบาลเมืองหัวหินเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงทางด้านการท่องเที่ยวทางทะเล จึงทำให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจในการมาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนและเนื่องจากมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จึงทำให้สภาพแวดล้อมบริเวณชายฝั่งทะเลเกิดความเสียหายและมีปริมาณขยะเป็นจำนวนมากจึงทำให้การจัดการกับขยะบริเวณชายฝั่งทะเลเป็นไปได้ยาก เพราะเกิดจากการที่นักท่องเที่ยวหรือผู้ประกอบการที่ไม่ได้ตระหนักถึงความสูญเสียต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายฝั่งทะเลโดยผู้ประกอบการได้มีการทิ้งขยะจากการประกอบอาหารหรือจากนักท่องเที่ยวโดยนักท่องเที่ยวจะมีการทิ้งขยะเช่นกระป๋องน้ำ ถูพลาสติกเป็นต้น แนวทางการจัดการขยะชายฝั่งทะเลเป็นการจัดการที่เกิดขึ้นจากเทศบาลและมีการร่วมมือกับประชาชนและผู้ประกอบการในพื้นที่รวมถึงนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศโดยที่มีการจัดโครงการหรือมีการจัดอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกในการจัดการกับปัญหาขยะชายฝั่งทะเลที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่และยังสามารถสร้างสภาพแวดล้อมบริเวณ

ชายฝั่งทะเลให้ดูสะอาดและน่าท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ผลจากการสำรวจปัญหาชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองหัวหิน โดยการสัมภาษณ์ประชาชนในเขตอำเภอหัวหิน ตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่ามีปัญหาใน 3 ด้าน คือปัญหาด้านการทิ้งขยะ ปัญหาด้านการจัดเก็บ และปัญหาด้านการทำลาย

จากกรณีดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นที่มาที่ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาชายฝั่งทะเล เทศบาลเมืองหัวหิน ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งนอกจากจะเป็นการศึกษาถึงแนวทางการจัดการขยะชายฝั่งทะเล และยังได้รู้ถึงการจัดการขยะชายฝั่งทะเลอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย 1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการขยะของเทศบาลเมืองหัวหิน ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของเทศบาลเมืองหัวหิน ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาชายฝั่งทะเลที่เหมาะสมของเทศบาลเมืองหัวหิน ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทบทวนวรรณกรรม

นิเวศน์ ต๊ะต่องใจ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง บทบาทของหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในการร่วมจัดการขยะกับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างในภาพรวม ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง หมายถึง ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจในการทำกิจกรรมหรือโครงการ จากผลการสอบถาม แสดงว่าประชาชนให้ความสำคัญถึงการจัดการขยะในครัวเรือน และชุมชนการรณรงค์ให้ความรู้และแนะนำถึงสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวิธีการจัดการขยะมูลฝอยจากทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรเพิ่มการรณรงค์สร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการคัดแยกมูลฝอย การกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการคัดแยกมูลฝอยมากขึ้นเพื่อให้ชุมชนเห็นความสำคัญในการจัดการขยะ การศึกษาปัจจัยครัวเรือนที่มีความแตกต่างต่อการมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน พบว่า ปัจจัยครัวเรือนของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในพื้นที่บ้านศรีบุญยืนได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ มีความแตกต่างกันต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยนั้น มีลักษณะถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และจิตวิทยาสังคม ดังนั้น ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะ ควรมีการกระตุ้น ปลุกจิตสำนึกให้ความรู้แก่ประชาชนให้เห็นความสำคัญในการให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะมูลฝอย การให้ความรู้และคำแนะนำแหล่งผลิตขยะมูลฝอยที่มีปริมาณมากๆ ให้เข้าใจ ปัญหา อุปสรรค ในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

สามารถสรุปได้ว่าประชาชนส่วนมาก มีความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมระดับปานกลาง หมายถึงประชาชนไม่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจในนโยบายสำคัญ ขาดการรณรงค์ การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่องจากภาครัฐ คือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับ ทางองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมกับประชาชน ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยน้อย ดังนั้น ทางองค์การบริหารส่วนตำบลควรเตรียมการให้มีความพร้อมในหลายๆ ด้าน กล่าวคือ ความร่วมมืออย่าง ยั่งยืน การประชาสัมพันธ์ การทำความเข้าใจกับชุมชนควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และมาตรการในการ ให้ชุมชนลดปริมาณมูลฝอยเพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม

วุฒินันท์ บุญชู (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน ตำบลกับการจัดการขยะในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ด้านที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติได้ดีคือ ด้านการบริหารจัดการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำโครงการและแผนปฏิบัติการต่อปี และด้านการ มีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการรณรงค์ให้ประชาชนมีความสนใจ และร่วมมือกันรักษาความ สะอาด 2) ปัญหาในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลประเด็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การที่ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือและตระหนักในหน้าที่ต้องช่วยกันรักษาความสะอาด ประเด็นปัญหา รองลงมา คือ ปัญหาด้านสถานที่การกำจัดขยะ 3) แนวทางการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบล ประเด็นที่มีความต้องการตามความคิดเห็น คือ การรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่มีจิตสำนึกและตระหนักถึง ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากขยะ อีกประเด็นคือการออกบทลงโทษที่ชัดเจนและเคร่งครัดในเรื่องที่เกี่ยวกับการทิ้งขยะไม่เป็นระเบียบของชุมชน

ฐินิตนันท์ สุทธาภิรมย์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลระแหง ร้อยละ 48.9 ได้แก่ ร่วมประชุมหรือให้ข้อเสนอแนะกับเทศบาลเพื่อวางแผนปรับปรุงการกำจัดขยะมูล ฝอย ชักชวนเพื่อนบ้านแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้าน เมื่อพบว่ามีความไม่โปร่งใสหรือไม่ถูกต้องในการ กำจัดขยะมูลฝอย ร่วมบริจาคเงินในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และนำผู้อื่นให้ร่วมเสียสละเงิน ในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน มีการจัดถังขยะไว้ภายในบ้านและนอกบ้านไม่ทิ้งขยะออกนอกอาคาร บ้านเรือน คัดแยกขยะก่อนทิ้งขยะทุกครั้ง เคยเก็บขยะนอกบริเวณบ้านถนน เพื่อใส่ถังที่ถูกต้อง แนะนำให้คนในครอบครัวของท่านช่วยกันรักษาความสะอาด และติดตามผลการปฏิบัติงานการกำจัดขยะ ของเทศบาล ประชาชนในเทศบาลตำบลระแหงที่มีปัจจัยด้านทัศนคติเชิงบวกในการจัดการขยะมูลฝอย ชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในเขตเทศบาลตำบลระแหง

ส่วนประชาชนที่มีปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอยไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในเขตเทศบาลตำบลระแหง

เนตรชนก คำล่อง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก และประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนได้รับมากที่สุด คือ การแจ้งข่าวจากผู้นำชุมชน กรรมการชุมชน และพนักงานของ อบต.

2. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมและรายด้าน คือ ด้านการคิดและเสนอแนวทาง ด้านการดำเนินงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ตัวแปรต่าง ๆ พบว่า

3.1 ประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว การเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย ระยะเวลาการอยู่ในชุมชน และสถานภาพในชุมชน แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ประชาชนที่มี รายได้ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย และมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่มีส่วนร่วมในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัญหา อุปสรรค ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี คือ ประชาชนไม่เคยได้รับสื่อประชาสัมพันธ์เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยจากองค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแล ไม่มีถังแยกประเภทขยะมูลฝอยที่เพียงพอในบริเวณที่พักอาศัย และช่องทางการสื่อสารระหว่างประชาชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแลมีความยากลำบาก

5. ข้อเสนอแนะและการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย คือ ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแลเพิ่มถังขยะแบบแยกประเภท ให้มีจำนวนที่เพียงพอในบริเวณที่พักอาศัย ต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแลจัดฝึกอบรม จัดนิทรรศการ จัดกิจกรรม เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน และเพิ่มจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอยมากขึ้น และต้องการ

ให้องค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแล มีการประชาสัมพันธ์ในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอ และให้ครอบคลุมกลุ่มประชาชนมากขึ้น

6. ปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองไกรสรนพรมิหวน ได้แก่ มีภาระครอบครัว ขาดเงินทุนที่จะดำเนินการ และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เสนห์ ยศกลาง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนหมู่บ้านขนาดใหญ่ และหมู่บ้านขนาดเล็ก มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยพวกเศษเหล็ก กระดาษ กระจก เครื่องดื่มมากที่สุด ความเข้าใจของหมู่บ้านเล็ก พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรดำเนินการส่งเสริมให้ทุกคนในครัวเรือนได้คัดแยกขยะมูลฝอยออกเป็นประเภทต่าง ๆ ก่อนนำไปกำจัดปฏิบัติของหมู่บ้านขนาดใหญ่ และหมู่บ้านขนาดเล็ก พบว่า ท่านนำเศษเหล็ก ขวดแก้ว พลาสติก กระดาษขายให้แก่ผู้รับซื้อของเก่า การมีส่วนร่วมของหมู่บ้านขนาดใหญ่และหมู่บ้านขนาดเล็กพบว่า ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมหรือการทำประชาคมต่างๆ ของหมู่บ้านที่จัดขึ้น แนวทางในการแก้ไขปัญหา และการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันของประชาชน ในองค์การบริหารส่วนตำบลมะค่า ได้มีการวางแผนไว้ครอบคลุมและเหมาะสมกับภารกิจในระดับหนึ่งโดยกำหนดกรอบขอบเขตให้ชัดเจน มีการดำเนินการตามแผนการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ชุมชนควรมีส่วนร่วมเป็นอย่างมาก ในการที่จะดำเนินงานกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมเพื่อให้ชุมชนเกิดความสำนึก กระตุ้นให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน

อัสวีชชัย อยู่สุข (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ และด้านงบประมาณ ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ข้อที่เป็นปัญหาในลำดับแรก ของแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านการวางแผน คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนในการบริหารจัดการ ด้านการจัดองค์กร คือ หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ควรมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรไว้ อย่างชัดเจน ด้านการจัดบุคลากร คือ จำนวนคนต่อพื้นที่รับผิดชอบการทำงานสะอาดไม่เพียงพอ และไม่เหมาะสมด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ คือ เครื่องมือเครื่องใช้ในการคัดแยกขยะมูลฝอยไม่เพียงพอ

และไม่เหมาะสม และด้านงบประมาณ คือ การจัดเก็บค่าธรรมเนียม การจัดเก็บขยะมูลฝอยไม่มีความเหมาะสม

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ควรมีแนวทางดังนี้ คือ มีการจัดทำแผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยอย่างเป็นระบบ มีการจัดโครงสร้างขององค์กรที่ชัดเจนและเหมาะสม มีการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะบุคลากรอย่างสม่ำเสมอและจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและเหมาะสม

จตุพร พันธุ์หลาบ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการขยะโดยความร่วมมือของชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ น้ำคู้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาวิจัย พบว่า กระบวนการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ น้ำคู้ ด้านการวางแผน มีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อจัดบริการรักษาความสะอาดในการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล และเพื่อปรับปรุงการบริการให้เกิดประสิทธิภาพ มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบแก่เจ้าหน้าที่ตามกำหนดเวลาการปฏิบัติงาน มีครุภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณอย่างเหมาะสม ด้านการปฏิบัติ ได้แก่ การลดปริมาณการเกิดขยะ การคัดแยกขยะ การเก็บขนขยะ และการกำจัดขยะโดยการฝังกลบ มีการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานและครุภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ตลอดจนการวางแผนเพื่อหาวิธีการกำจัดขยะที่ถูกหลักวิชาการ

จรรยา วิทยาประภาพร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของเทศบาลในการจัดการขยะมูลฝอยเขตเทศบาลตำบลท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษา พบว่า บทบาทของเทศบาลในการจัดการขยะมูลฝอย เขตเทศบาลตำบลท่าใหม่ ด้านการจัดเก็บขยะมูลฝอย พบว่า จำนวนรถเก็บขนขยะมูลฝอย และความถี่ในการเก็บขนมีความเหมาะสม มีการรณรงค์คัดแยกขยะมูลฝอย แต่ประชาชนมักไม่ค่อยปฏิบัติ ด้านการส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก ประชาชนเห็นว่า มีประโยชน์ แต่เทศบาลยังไม่มีการส่งเสริมให้ประชาชนนำขยะมาทำปุ๋ยหมัก สำหรับด้านการจัดเก็บค่าบริการจัดการขยะ พบว่า ประชาชนเห็นว่าอัตราค่าเก็บขยะต่ำเกินไป แต่ไม่ยอมให้มีการเก็บเพิ่ม หากจำเป็นต้องเก็บเพิ่มก็อยากให้มีการเพิ่มจำนวนถังใส่ขยะ และจัดหาภาชนะสำหรับการคัดแยกขยะเพิ่มจำนวนรอบในการเก็บขยะ และไม่ต้องการให้เอกชนเข้ามาจัดการเก็บขยะแทน

ฝ่ายบริหาร เทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีการจัดสรรพนักงานเพื่อไปทำความสะอาดบริเวณชายฝั่งทะเล แต่ยังไม่เพียงพอต่อการจัดการ โดยงบประมาณของทางเทศบาลจะถูกกำหนดไว้เดือนละ 50,000 บาท /เดือน และได้แบ่งระยะการทำความสะอาดด้วยความที่ตัวชายหาดครอบคลุมพื้นที่ในระยะกว้าง การที่ทางเทศบาลมีพนักงานในการทำความสะอาดจำนวนน้อยจึงทำให้การทำทำความสะอาดอาจจะไม่ทั่วถึง

และเมื่อเจอช่วงมรสุมจะทำให้เกิดขยะเป็นจำนวนมาก เพราะเนื่องจากขยะจากทะเลจะขึ้นมาอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลจึงทำให้มีการทำความสะอาดที่ยากจึงทำให้ทางเทศบาลมีการจัดรถยนต์โฟร์วิลล์ในการช่วยเก็บขยะเพราะเนื่องจากมีความรวดเร็วและสามารถเก็บได้ตลอดเวลาทำให้พื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลมีความสะอาดโดยสามารถแบ่งปัญหาปัจจุบันออกเป็นด้านได้ดังนี้ (1) ด้านจำนวนพนักงานทำความสะอาด (2) ด้านที่ตั้งของถังขยะจำนวนถังขยะ (3) ด้านอุปกรณ์ในการทำความสะอาด (4) ด้านรถเก็บขยะ รถโฟร์วิลล์เสียบ่อย และมีจำนวนรถไม่พอสำหรับเก็บขยะ และ (5) ด้านกฎระเบียบและข้อตกลงที่ไม่ชัดเจน ทำให้นักท่องเที่ยวและประชาชนยังคงมีการทิ้งขยะและไม่ทราบกฎระเบียบ ในการรักษาความสะอาดเท่าที่ควร

นักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดหัวหิน ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ควรจะมีการจัดบริเวณจุดทิ้งให้เพิ่มมากขึ้น จุดทิ้งอยู่ไกล จึงทำให้มีการฝังซ่อนขยะในทรายจากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวนั้นเราจึงจำเป็นที่จะต้องแก้ไขให้มีการจัดจุดทิ้งขยะเพิ่มมากขึ้น และอาจจะขอความร่วมมือในการรักษาความสะอาดบริเวณชายหาดหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้ประกอบการบริเวณชายชายหาดหัวหิน ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บริเวณชายฝั่งทะเลมีสถานประกอบการอยู่ 2 ประเภท คือ 1. โรงแรม 2. ร้านอาหารบริเวณชายฝั่งทะเล โดยการแก้ปัญหาขยะชายฝั่งทะเลจะมีความแตกต่างกันทางโรงแรมมีพนักงานในการจัดเก็บแต่บางครั้งไม่เพียงพอเพราะเนื่องจากช่วงวันหยุดตามเทศกาลต่างๆ หรือช่วง High season จะมีจำนวนขยะมากขึ้นกว่าปกติจึงทำให้จำนวนพนักงานไม่เพียงพอในการเก็บขยะแต่ถังขยะมีเพียงพอเนื่องจากมีการจัดวางถังขยะไว้ทุกที่ภายในโรงแรมไม่ว่าจะเป็นในห้องพัก บริเวณโรงแรม จนถึงบริเวณชายหาด มีการควบคุมด้านขยะและการลงพื้นที่ตรวจสอบคุณภาพของสถานประกอบการของกองสาธารณสุขเทศบาลเมืองหัวหินอีกด้วยจึงทำให้มีการควบคุมและการจัดสรรด้านความสะอาดของโรงแรมดีขึ้น แต่ร้านอาหารบริเวณชายฝั่งทะเลนั้นจะมีการนำถังขยะไปให้ประจำโต๊ะเนื่องจากเวลาที่นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการ แต่ทางร้านก็จะมีการเก็บขยะมาและมีการจัดการที่ต่างกันโดยบางร้านมีการคัดแยกขยะ แต่ทางโรงแรมจะมีการคัดแยกขยะทุกครั้งและทางสถานประกอบการจะนำไปทิ้งบริเวณถังขยะกลางที่ทางเทศบาลได้จัดเตรียมไว้ให้แล้วจะมีเจ้าหน้าที่ของเทศบาลมาจัดเก็บในช่วงเวลา 6 โมงเย็นเนื่องจากมีการจราจรที่ไม่ติดขัด และนักท่องเที่ยวน้อยลง

การอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า จากผลสรุปแนวทางการแก้ไขปัญหาขยะชายฝั่งทะเล พบว่า ความต้องการในการเพิ่มจำนวนถังขยะให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นและจุดในการทิ้งขยะเพิ่มมากขึ้น และการออกกฎในการปฏิบัติบริเวณชายหาดที่ยังไม่เคร่งครัดรวมไปถึงความร่วมมือของประชากร นักท่องเที่ยว และสถานประกอบการที่จะช่วยกันในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างประสบความสำเร็จ และการที่มีสถานประกอบการที่เพิ่มมากขึ้นจะมีส่วนทำให้ขยะบริเวณชายหาดมีจำนวนมากขึ้น แต่ทางสถานประกอบการแต่ละที่จะมีการจัดการของตัวเองโดยไม่ต้องใช้งบประมาณจากทางภาครัฐซึ่งถ้าในฤดูมรสุมจะมีงบประมาณไม่เพียงพอจึงทำให้การดูแลในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่ทั่วถึง ซึ่งเมื่อนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากก็จะทำให้จำนวนขยะนั้นเพิ่มมากขึ้น วุฒินันท์ บุญชู (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการขยะในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติได้ดีคือ ด้านการบริหารจัดการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำโครงการและแผนปฏิบัติการประจำปี และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการรณรงค์ให้ประชาชนมีความสนใจและร่วมมือกันรักษาความสะอาด 2) ปัญหาในการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบล ประเด็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือการที่ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือและตระหนักในหน้าที่ที่ต้องช่วยกันรักษาความสะอาด ประเด็นปัญหารองลงมา คือ ปัญหาด้านสถานที่การกำจัดขยะ 3) แนวทางการจัดการขยะขององค์การบริหารส่วนตำบล ประเด็นที่มีความต้องการตามความคิดเห็น คือ การรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่มีจิตสำนึกและตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากขยะ อีกประเด็นคือการออกบทลงโทษที่ชัดเจนและเคร่งครัดในเรื่องที่เกี่ยวกับการทิ้งขยะไม่เป็นระเบียบของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ แนวทางการแก้ไขปัญหาขยะชายฝั่งทะเลในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งผู้ศึกษาขอเสนอแนะทางการดำเนินการในการจัดการขยะชายฝั่งทะเลหัวหิน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1 เทศบาลเมืองหัวหินควรมีการจัดถังขยะมาให้เพียงพอกับปริมาณขยะ
- 1.2 เทศบาลเมืองหัวหินที่การตั้งกฎระเบียบในการใช้พื้นที่บริเวณชายหาดอย่างเข้มงวด
- 1.3 เทศบาลควรรหาจุดทิ้งขยะที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 2.1 ให้ความรู้ความเข้าใจกับสถานประกอบการเนื่องจากบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ต้องมีความเข้าใจมากที่สุดก่อนในเรื่องการจัดเก็บขยะ
- 2.2 จัดทำป้ายหรือจัดทำสื่อเพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับการทิ้งขยะหรือจัดเก็บขยะในพื้นที่บริเวณชายหาด
- 2.3 มีการรณรงค์ในช่วงเทศกาลต่างๆ เพราะเนื่องจากช่วงนั้นจะเป็นช่วงที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากทำให้ได้ทราบถึงสถานที่ที่ได้จัดเตรียมไว้ให้สำหรับทิ้งขยะ

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

- 3.1 ควรมีการศึกษาการจัดเก็บขยะในช่วงฤดูมรสุมว่ามีการจัดเก็บอย่างไร
- 3.2 ควรมีการศึกษาที่มีการเปรียบเทียบกับ การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ต่างกัน
- 3.3 ควรมีการศึกษาด้านการเปรียบเทียบขยะในแต่ละช่วงฤดู

บรรณานุกรม

- จตุพร พันธุ์กุลลาบ. (2552). การจัดการขยะโดยความร่วมมือของชุมชนของค์การบริหารส่วนตำบลแม่ น้ำ คู้ อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครอง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จรรยา วิทยาประภาพร. (2552). บทบาทของเทศบาลในการจัดการขยะมูลฝอยเขตเทศบาลตำบลท่าใหม่ อำเภوتاใหม่ จังหวัดจันทบุรี. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครอง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิตรี โปธิมามะกะ. (2547). การพัฒนารูปแบบการลดและการคัดแยกมูลฝอยที่เหมาะสมสำหรับชุมชนในเขต. บางซื่อ กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- จุมพล หนีมพานิช. (2548). การบริหารจัดการภาครัฐใหม่: หลักการ แนวคิด และกรณีตัวอย่างของไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช.

ชัยพล สุนทรวงษ์. (2546). **มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฐนิตนันท์ สุทธาภิรมย์. (2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนเทศบาลตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี**. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธงชัย สันติวงษ์. (2545). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ : บริษัทประชุมช่างจำ
นิเวศน์ ต๊ะต้อใจ. (2550). **บทบาทของหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในการร่วมจัดการขยะกับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเหมืองง่า จังหวัดลำพูน**. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เนตรชนก คำล่อง. (2550). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลรุสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี**. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พัชรี หอวิจิตร. (2545). **การจัดการขยะมูลฝอย**. พิมพ์ครั้งที่6. ขอนแก่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เลิศชัย เจริญธัญรักษ์. (2545). **นโยบายการจัดการขยะ**. คณะสาธารณสุขศาสตร์มหา
วิทยาลัยขอนแก่น. พิมพ์ลักษณ์.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2545). **แนวคิดและความหมายของการบริหารและการบริหารจัดการ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โพธิ์เพชร.

วีโรจน์ สารรัตน์. (2546). **การบริหาร:หลักการทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา**.
กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ์

วุฒินันท์ บุญชู. (2550). **บทบาทหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการขยะในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ**. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สวัสดี จิรัฏฐิติกาล. (2550). **การบริหารหน่วยงานของรัฐ.ภาคศึกษารัฐศาสตร์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : บริษัท จรัลสนิทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.

สุวรรณ หวังเจริญเดช. (2547). การบริหารงบประมาณระบบใหม่กับ 7 Hurdles.

กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์.

เสน่ห์ ยศกลาง. (2551). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนในการจัดการ

ขยะมูลฝอย. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น.

วิทยาลัยการปกครอง มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อัศวีสชัย อยู่สุข. (2551). การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองวารินชำราบ

อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.